

BEZPŁATNA

NASZ POWIAT

Nr 9 (56)
wrzesień 2025 r.

PÓŁ WIEKU FEDROWANIA

50 lat obchodzić będzie w grudniu kopalnia Piast. To piękny i smutny jubileusz, ponieważ górnictwo ma więcej wrogów niż przyjaciół. str. 6

AKTUALNOŚCI

WYBORY W BIERUNIU I ŁĘDZINACH

W obu miastach trwa najbardziej emocjonujący etap Budżetu Obywatelskiego - głosowanie na projekty.

str. 2

WYJĄTKOWA WYSTAWA

Paulina Bobak - zapamiętajcie to nazwisko, bo młoda artystka z Bierunia przebojem wdiera się na salony sztuki.

str. 4

FESTIWAL NA PÓŁMETKU

Trwa organowa jesień w powiecie bieruńsko-łędzimskim. Koncerty stoją na bardzo wysokim poziomie.

str. 5

CZY TO SIĘ OPŁACA?

Od pierwszego października obowiązuje w Polsce system kaucyjny. Ludzie mają wiele pytań i wątpliwości.

str. 7

Mieszkańcy zdecydują

W Bieruniu i Łędzinach trwa głosowanie na projekty zgłoszone przez mieszkańców w Budżecie Obywatelskim.

Bieruń

W dziesiątej edycji Budżetu Obywatelskiego Miasta Bierunia głosowanie potrwa do 12 października. Do 10 listopada poznamy zwycięzców.

Szczegóły na: bierun.budzetobywatelski.pl

Wśród bieruńskich projektów szczególną popularnością cieszą się obiekty sportowo-rekreacyjne.

Na tegoroczną edycję bieruńskiego Budżetu Obywatelskiego przeznaczono rekordową kwotę miliona złotych. Tak jak i w zeszłym roku wprowadzono podział na dwie kategorie projektów:

- ogólnomiejskie (duże) - pula 800 000 zł
- małe (okręgowe) - pula 200 000 zł

Głosowanie odbywa się:

- 1) elektronicznie - za pomocą interaktywnego formularza dostępnego na stronie internetowej Budżetu Obywatelskiego bierun.budzetobywatelski.pl.
- 2) osobiście (papierowo) - poprzez osobiste (indywidualne) pobranie, a następnie złożenie wypełnionej karty do głosowania w jednym z dwóch punktów konsultacyjnych - w jednej z bibliotek (ul. Chemików i ul. Jagiełły). Uwaga! W bibliotekach głosować można w godzinach ich otwarcia!

Mieszkańcy głosują na jeden projekt z listy ogólnomiejskiej i jeden mały.

PROJEKTY SKIEROWANE DO GŁOSOWANIA

Ogólnomiejskie

- Park linowy Balance Park Bieruń + streetball (na UNII).

- Balance Park w Mini Arboretum.
- Sportowe Przedszkolaki 2026.
- Nie dla raka w straży - czyste powietrze (OSP Bieruń Stary).
- Baraniec wraca do gry! Nowe boisko, nowe możliwości - sport, rekreacja i przestrzeń dla wszystkich!
- Silni w grze, silni w działaniu - BAP Piast GOL i OSP Bieruń Nowy razem!

Małe

- Kulturalny zakątek - przestrzeń spotkań, rozmów i estetyki.
- W służbie dla mieszkańców (OSP Bieruń Stary).
- Nowa tarczownia na strzelnicę.
- Leśne tablice wiedzy.
- Kamera online z widokiem na Sanktuarium św. Walentego.
- Rybaczówka jak nowa.
- Piłka i Pomoc - Wspólna Sprawa Bierunia Nowego.
- Rummikubowy zakątek.
- III Mistrzostwa Bierunia w Rummikub.
- Wakacyjna Szkoła Ninja.
- Kilofest 2026.
- Bieruński Ninja Warrior.
- Droga dojścia do boiska treningowego (Piast-GOL).
- W książce wielka litera wzrok seniora wspiera.

Łędziny

Głosowanie potrwa do 15 października.

Oficjalne wyniki poznamy 22 października.

Więcej informacji na stronie: ledziny.budzetobywatelski.pl

W ramach Budżetu Obywatelskiego w Łędzinach wyremontowano kultowy zegar na stadionie MKS.

PROJEKTY SKIEROWANE DO GŁOSOWANIA

Ogólnomiejskie

- Przedszkolaki w ruchu - cykl sportowo-edukacyjnych zajęć ogólnorozwojowych dla dzieci z miejskich przedszkoli w Łędzinach.
- Małe boisko - wielka zabawa! Boisko z bandami dla najmłodszych.
- Wopienka - Leśna strefa aktywności.
- Mikroklimat w Twoim Zasięgu - Tężnia Solankowa.

Okręgowe

- Trampolina + zjazd linowy - wyposażenie placu zabaw przy ul. Lipowej.
- Straż Pożarna w Łędzinach - wyposażenie w umundurowanie.
- Sygnalizacja świetlna na przejściu dla pieszych przy Szkole Podstawowej nr 4 im. św. Barbary.

- Rewitalizacja placu zabaw przy skrzyżowaniu ulic Jagiellońska i Pokoju z montażem stacji Street Workout.
- Pobawmy się razem - rodzic i ja - rozbudowa placu zabaw na ul. Stadionowej.
- „Nowoczesny plac zabaw” - rozbudowa placu zabaw przy ul. Botanicznej w Łędzinach.
- Plac zabaw XXI wieku.
- „Wały Arena” budowa ogrodu.
- „Buduj wytrzymałość” - budowa placu zabaw dla młodzieży na os. Długosza.
- Skwer historii Łędzin - pamięć i zieleń.
- Rozwój terenów rekreacyjnych na Stawiskach.

Mikroprojekty

- Odpocznij w Aroniadzie - altana ogrodowa w ogrodzie miejskim.
- Rowerem na plac zabaw - stojaki rowerowe.
- Sąsiedzkie spotkanie przy ognisku.
- Huśtawka parkowa.

Dla kogo Clemensy?

► Do 20 listopada można składać wnioski nominujące do prestiżowej nagrody Clemens, która jest przyznawana za wybitne osiągnięcia w dziedzinie kultury w naszym powiecie. Formularz w wersji elektronicznej dostępny jest na stronie BIP powiatu.

Jak zawsze przygotowano trzy kategorie:

- Clemens Pro Arte - za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej,
- Clemens Pro Cultura - za upowszechnianie kultury,
- Clemens Pro Publico Bono - za wspieranie inicjatyw na rzecz kultury i ochrony jej dóbr.

Przypomnijmy sylwetki ubiegłorocznych laureatów.

Nagrodę Clemensa Pro Arte odebrała **Paulina Bobak**. Graficzka i malarka związana z Bieruniem, o której jest coraz głośniejsze w artystycznych kręgach nie tylko Polski, ale całej Europy.

Laureatem Clemensa Pro Cul-

tura został ks. prof. dr hab. **Jerzy Myszor**. Wybitny historyk Kościoła katolickiego, niestrudzony badacz jego dziejów w Polsce i na Śląsku, autor kilkudziesięciu publikacji książkowych,

kilkuset artykułów i recenzji naukowych.

W kategorii Pro Publico Bono Clemens trafił do **Franciszka Musioła** - prezesa Zarządu Powiatowego LOK,

Marka Lizaka - skarbnika i śp. **Janusza Musika** - instruktora modelarskiego. Wszyscy nagrodzeni to społecznicy, wychowawcy młodzieży modelarskiej i twórcy modelarni powiatowej LOK.

Ubiegłoroczni laureaci.

REKLAMA

KUPUJ TANIEJ NAWET O 50%

ELEKTRONIKA-BIŻUTERIA-AGD-NARZĘDZIA-INNE

Nasz telefon
518 921 806

Nasz adres
Pokoju 48b, Łędziny

GOLDEN NIKO

GOLDENIKO.OLX.PL
LUB WPISZ W GOOGLE GOLDEN NIKO

Niebo pełne kolorów

27 września na terenie lotniska modelarskiego w Łędzinach odbyło się XXVII Powiatowe Święto Latawca.

W ostatnią wrześniową sobotę punktualnie o godzinie 10.00 rozpoczęło się Powiatowe Święto Latawca. Organizatorem przedsięwzięcia, wspieranego przez powiat bieruńsko-łędziński, był Zarząd Powiatowy i Śląsko-Łódzkiej Organizacji Regionalnej LOK oraz gmina Łędziny. Po ocenie modeli, odbyły się dwie tury startów. W kategorii

latawców płaskich do klasy 2 zwyciężył Igor Baron, drugie miejsce zajął Jan Marek, a trzecie Jonatan Marek. W kategorii latawców płaskich klasa 5 podium należało kolejno do: **Nataniela Mrozka, Gabriela Hachuły** oraz **Emilii Spyry**. W kategorii latawców płaskich klasa 8 trzy pierwsze miejsca należały do **Julii Lisok, Bartłomieja Kotlorza** oraz **Oskara Barona**. W kategorii latawców przestrzennych najlepsi byli: **Oskar Baron, Nataniel Mrozek, Julia Lisok**.

Źródło: powiatbl.pl

Podróż w czasie

► „Dom, który się śni” to tytuł wystawy prac Pauliny Bobak w Galerii Starostwa Powiatowego. Warto zobaczyć dzieła pochodzącej z Bierunia artystki, bo jest o niej coraz głośniej w Polsce, Europie i na świecie.

Pochodząca z Bierunia artystka jest absolwentką prestiżowego liceum Plastycznego im. A. Kenara w Zakopanem oraz Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach. Dyplom uzyskała w pracowni włókna druku prof. Jana Szmatocha oraz

w pracowni malarstwa prof. Jacka Rykały. Jest dwukrotną stypendystką Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, laureatką powiatowego Clemensa za 2024 rok. Mimo młodego wieku artystka przebojem weszła na salony wystawiennicze w kraju i za granicą, m.in. w Chinach, Japonii, Hiszpanii, Niemczech, Turcji, Tajlandii i na Tajwanie. Odbywa

studia doktoranckie w zakresie sztuk plastycznych na Uniwersytecie Jana Długosza w Częstochowie.

Obrazy artystki w niepowtarzalny sposób ukazują przeszłość. Jej dzieła stanowią oryginalne połączenie malarstwa olejnego, tkaniny oraz

grafiki, a inspiracją do ich stworzenia były stare dokumenty, listy oraz fotografie pochodzące z archiwów malarki. Tę wyjątkową wystawę można oglądać w Galerii Starostwa Powiatowego w Bieruniu do końca października.

Pejzaże i kwiaty

Gminny Ośrodek Kultury w Chelmie Śląskim zaprasza na wyjątkową wystawę obrazów Hanny Maciejewskiej „Dotyk Natury”.

Artystka maluje od 2000 roku - swoje pierwsze kroki stawiała w akwareli, jednak z czasem zamieniła je na akryle, malując przede wszystkim pejzaże i kwiaty. Twórczość artystki wyróżnia się nie tylko wrażliwością i staranno-

ścią wykonania, ale również wyjątkową misją. Hanna Maciejewska często znajduje nabywców swoich prac, a dochód ze sprzedaży przekazuje na pomoc bezdomnym zwierzętom,

przeznaczając go między innymi na karmę i opiekę nad nimi.

Ekspozycję można oglądać w Gminnym Ośrodku Kultury w Chelmie Śląskim do 15 października.

To coś więcej niż wędkowanie

Na Pacwowych Stawach w Chelmie Śląskim odbyły się zawody wędkarskie zorganizowane przez Koło Wędkarskie z Brzezinki.

Pogoda tym razem dopisała, a do rywalizacji stanęło 22 wędkarzy, którzy walczyli o Puchar Wójta Gminy Chelm Śląski.

Na podium stanęli:

I miejsce - **Mateusz Targiel** (4304 g)
II miejsce - **Bogdan Miemczok** (3510 g)
III miejsce - **Damian Zawalich** (2568 g)

- Zawody wędkarskie to nie tylko sportowa rywalizacja, ale także integracja i budowanie lokalnej tradycji. Ciesząc się, że co roku możemy spotykać się w tak liczonym gronie i wspólnie spędzać czas w pięknym otoczeniu naszej gminnej przyrody - mówił wójt **Andrzej Seweryn**.

Zawody te, to już wrześniowa tradycja, która od kilkunastu lat gromadzi pasjonatów wędkarstwa.

Źródło: Gmina Chelm Śląski.

Organowy festiwal na półmetku

Po raz 24. w kościołach naszego powiatu gości Festiwal Jesień Organowa. Odbłyły się już trzy koncerty.

Od koncertu w kościele Matki Bożej Szkaplerznej w Imielinie rozpoczął się Festiwal Jesień Organowa w Powiecie Bieruńsko-Lędzińskim. Impreza na stałe wpisała się w kalendarz wydarzeń muzycznych w regionie i tradycyjnie odbywa się w kolejne niedziele września i października. Jak co roku występują uznani artyści z kraju i zagranicy. Tegoroczny program zawiera szeroką paletę stylów muzycznych, od klasyki organowej, poprzez muzykę filmową, aż po fuzję stylów, łączącą tradycję

z niezwykle energetyczną kompozycją z kręgu amerykańskiej i jazzu. Warto podkreślić, że partnerem tego

rocznej edycji jest Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu „Muzyka 2025”.

Program 24. Festiwalu Jesień Organowa w Powiecie Bieruńsko-Lędzińskim:

5 października godz. 17.00 • kościół NMP Uzdrawienia Chorych w Bojszowach Nowych „Impresje skandynawskie” • Wystąpią: Józef Kotowicz - organy, Jakub Kotowicz - wibrafon. W programie: Niels Gade, Johann Sebastian Bach, Einar Sark, Oskar Lindberg, Claude Debussy, Jesper Madsen, Sferet Eftestol, Jakub Kotowicz, Johan-Magnus Sjöberg.

12 października godz. 17.30 • kościół Chrystusa Króla w Lędzinach „Bel canto” • Wystąpią: Johannes Skudlik (Niemcy) - organy, Joseph Lia (Malta) - baryton. W programie: Johann Sebastian Bach, Francesco Durante, Théodore Dubois, Felix Mendelssohn-Bartholdy, Siergiej Rachmaninow, Joseph Fenech, Giulio Caccini, Pierre Cochereau, Georg Friedrich Händel, Charles Maria Widor.

19 października godz. 16.30 • kościół św. Klemensa w Lędzinach „Ars cameralis” - koncert na zakończenie prac konserwatorskich • Wystąpią: Paweł Wróbel - organy, Marzena Trzebińska - sopran, Grzegorz Kustra - obój. W programie: Dietrich Buxtehude, Alessandro Marcello, Wolfgang Amadeusz Mozart, Gabriel Fauré, Edvard Grieg, John Stanley, Giulio Caccini, Johann Sebastian Bach.

26 października godz. 18.00 • kościół św. Walentego w Bieruniu Starym „Wielkie dzieła w Walencinku” - koncert na rocznicę poświęcenia kościoła oraz zakończenie prac konserwatorskich. • Wystąpią: Ingrida Gapova (Słowacja) - sopran, Piotr Olech - alt, zespół The Violin Consort. W programie: Wolfgang Amadeusz Mozart, Giovanni Battista Pergolesi/Johann Sebastian Bach (Stabat Mater).

Z Orlika na Stadion

22 września na boisku Gminnego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Chelmie Śląskim odbył się turniej piłki nożnej „Z Orlika na Stadion”.

Młodzi piłkarze Szkoły Podstawowej nr 2 w Chelmie Śląskim spisali się znakomicie - zdobyli 1. miejsca w kategoriach U-14 i U-15!

Obie drużyny awansowały do dalszych rozgrywek i już przygotowują się do zawodów na szczeblu regionalnym.

Dobrze walczył choć przegrał

Podczas niedawnych Mistrzostw Świata w Boksie rozgrywanych w Liverpoolu walczył Bartłomiej Rośkowicz, pięściarz pochodzący z Bojszów.

Nasz zawodnik walczył w kat. -65 kg z Finem, Ismailem Umarrem. Bartek, startujący na co dzień w barwach Legii Warszawa, miał spore kłopoty z czarnoskórym zawodnikiem. Umar miał większy zasięg ramion i kontrolował przebieg walki. W efekcie, sędziowie jednogłośnie zdecydowali o wygranej zawodnika z Finlandii. Bartłomiej Rośkowicz pokazał się jednak z dobrej strony, a roz-

grywane w Anglii mistrzostwa były ważnym etapem na drodze jego kariery.

Przypomnijmy, że Bartek to jeden z najbardziej utalentowanych pięściarzy młodego pokolenia. To prawdziwy „złoty chłopak”, który w swoim dorobku ma już cztery medale mistrzostw Polski - młodzików, kadetów i dwukrotnie juniorów, zdobyte w latach 2018, 2019, 2021 i 2022, a do tego dwa tytuły mistrza Śląska i kilka znaczących wygranych w turniejach ogólnopolskich i międzynarodowych. Bartek pochodzi z Bojszów i jest sportowym wychowankiem MOSM Tychy. Teraz reprezentuje Klub Bokserski Legia Warszawa.

CYFROWY POWIAT

8,5 mln zł otrzymał powiat bieruńsko-lędziński na poprawę jakości e-usług.

To jeden z największych w ostatnich latach projektów cyfryzacyjnych w naszym powiecie. Zmieni się sposób oraz jakość obsługi mieszkańców w powiatowych instytucjach.

Pieniądze pochodzą z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

W ramach planowanego projektu:

- udostępnione zostaną nowe e-usługi publiczne, a istniejące zostaną rozwinięte i ulepszone, aby usprawnić obsłu-

gę obywateli, przedsiębiorców i administracji,

- podniesione zostaną kompetencje cyfrowe pracowników odpowiedzialnych za świadczenie usług, w tym e-usług publicznych,

- rozwinięte zostaną aplikacje oraz wdrożone nowoczesne rozwiązania technologiczne,

- przeprowadzona zostanie digitalizacja danych analogowych, co pozwoli na ich szerokie wykorzystanie w usługach elektronicznych.

Jednostki, które zostaną objęte projektem: Starostwo Powiatowe w Bieruniu, Powiatowy Zarząd Dróg w Bieruniu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lędzinach, Liceum Ogólno-

kształące im. Powstańców Śląskich w Bieruniu, Powiatowy Zespół Szkół w Bieruniu, Powia-

towy Zespół Szkół w Lędzinach, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Bieruniu.

Pół wieku fedrowania

Zbliża się okrągły jubileusz jednego z najważniejszych zakładów pracy w naszym powiecie. 50 lat temu, w grudniu 1975 roku, powstała kopalnia Piast. W normalnych czasach dzielilibyśmy się z tej okazji tylko radością. Żyjemy jednak w epoce klimatycznej histerii, której ofiarą pada przemysł w Unii Europejskiej. Wrogiem numer jeden stał się dla Brukseli węgiel. Mamy czym się martwić, bo dla powiatu bieruńsko-lędzkiego górnictwo wciąż jest głównym kołem napędowym lokalnej gospodarki.

- W 2025 roku kopalnia Piast obchodzi jubileusz 50-lecia. To w grudniu 1975 roku uruchomiono pierwszą ścianę wydobywczą zakładu. 50 lat pracy, wyzwań, przełomowych wydarzeń i historii kilku pokoleń ludzi, którzy tworzyli i tworzą ten zakład. Jubileuszowi towarzyszyć będą wydarzenia, spotkania i publikacje, przybliżające pół wieku działania

i rozwoju kopalni. O wszystkim będziemy Was informować na stronie pgg.pl oraz na profilach w mediach społecznościowych - czytamy na stronie Polskiej Grupy Górniczej, do której należy kopalnia.

W normalnych czasach, napisalibyśmy okolicznościowy tekst o ciężkiej pracy i czarnym złocie. Nie żyjemy jednak w normalnych czasach.

Górnictwo, na którym wciąż opiera się powiat bieruńsko-lędzki, ma więcej wrogów niż przyjaciół.

Bruksela realizuje Zielony Ład, który jest zabójczy dla gospodarki i ludzi. Koszt energii w Unii Europejskiej jest dwa-trzy razy wyższy, niż w Chinach

i USA. W tych krajach nie obowiązuje jednak absurdalny, korupcyjny system dobijania energetyki surowcowej i subsydiowania odnawialnych źródeł energii. Bez taniej i dostępnej energii nie ma sprawnej gospodarki, skutecznej obronności i społecznego dobrobytu - jednym słowem, nie ma niczego. Szkoda, że za to szaleństwo będzie musiał bezpośrednio zapłacić powiat bieruńsko-lędzki. Teoretycznie nie jesteśmy w najgorszej sytuacji, ponieważ Piast ma fedrować do 2035 roku, a Ziemowit pociągnie o dwa lata dłużej. Czy jednak można wierzyć Komisji Europejskiej, która nie schodzi z drogi radykalnej, rewolucji klimatycznej.

Nie znamy dnia, ani godziny, kiedy Bruksela całkiem położy szlaban na węgiel, a polski rząd będzie za słaby albo zbyt strachliwy, aby oprzeć się tej presji.

W 2020 roku Polska Grupa Górnicza przygotowała symulację na wypadek gwałtownego odejścia Polski od górnictwa. Powiat bieruńsko-lędzki znalazł się na samym szczycie poszkodowanych. W pierwszej fazie bezrobocie mogłoby wzrosnąć nawet do 50 proc. Nie oznacza to, że powinniśmy zrezygnować z polityki klimatycznej, ale musimy to robić z głową. Niestety, Zielony Ład przestał być projektem społeczno-gospodarczym, a stał się polityczno-ideologicznym narzędziem

w walce o władzę i pieniądze w Unii Europejskiej. To nie jest dobry plan dla Polski, Śląska i powiatu bieruńsko-lędzkiego.

Najgorsza w tym wszystkim jest świadomość, że te wszystkie ofiary i wyrzeczenia nie mają żadnego uzasadnienia ekonomicznego i ekologicznego.

Unia Europejska przestała się liczyć w światowej gospodarce i emituje zaledwie 8 proc. dwutlenku węgla. Jeśli katastrofa klimatyczna ma nadejść to i tak nadejdzie, bo na Ziemi są jeszcze takie państwa jak: Chiny, USA, Indie, Brazylia, Nigeria, Pakistan, Australia, RPA, Rosja, Ukraina i wiele innych, które swój rozwój opierają na interesie narodowym, a nie na klimatycznym wyznaniu wiary. Poza tym, Bruksela narzucając na europejski przemysł drakońskie obostrzenia nie powoduje, że fabryki znikają. Ich właściciele przenoszą interesy do regionów świata, gdzie nad gospodarką nie wisi „zielony” bat. Unia Europejska nie redukuje, a jedynie przenosi poza swoje granice emisję CO₂. Zielony Ład to przede wszystkim ogromny interes. Z analizy francuskiego think tanku Institut Rousseau wynika, że Unia Europejska musi zainwestować 40 bilionów euro, aby osiągnąć neutralność klimatyczną do 2050 r. Ktoś tę gigantyczną kasę musi zarobić. Niestety, na liście wygranych na pewno nie będzie załogi kopalni Piast.

Lędziny to nie Wałbrzych

Na stronie www.projektS1.pl, ukazał się świetny wywiad z Prof. Aleksandrem Noworólem na temat przygotowywanej Strategii Rozwoju dla Powiatu Bieruńsko-Lędzkiego oraz gmin powiatu.

Przypomnijmy, że strona internetowa Projekt S1 powstała z inicjatywy władz Bierunia, Lędzin oraz starostwa powiatowego. Można tam znaleźć informacje o postępach prac i utrudnieniach, ale nie tylko. Ostatnio ukazał się wywiad z prof. Aleksandrem Noworólem, autorem licznych strategii i opracowań dla gmin w Polsce. Rozmowa dotyczy przygotowywanej Strategii Rozwoju dla Powiatu Bieruńsko-Lędzkiego

oraz gmin powiatu. Publikujemy fragmenty wywiadu, przeprowadzonego przez Dominika Łaciaka i zachęcamy do lektury całości na stronie www.projektS1.pl.

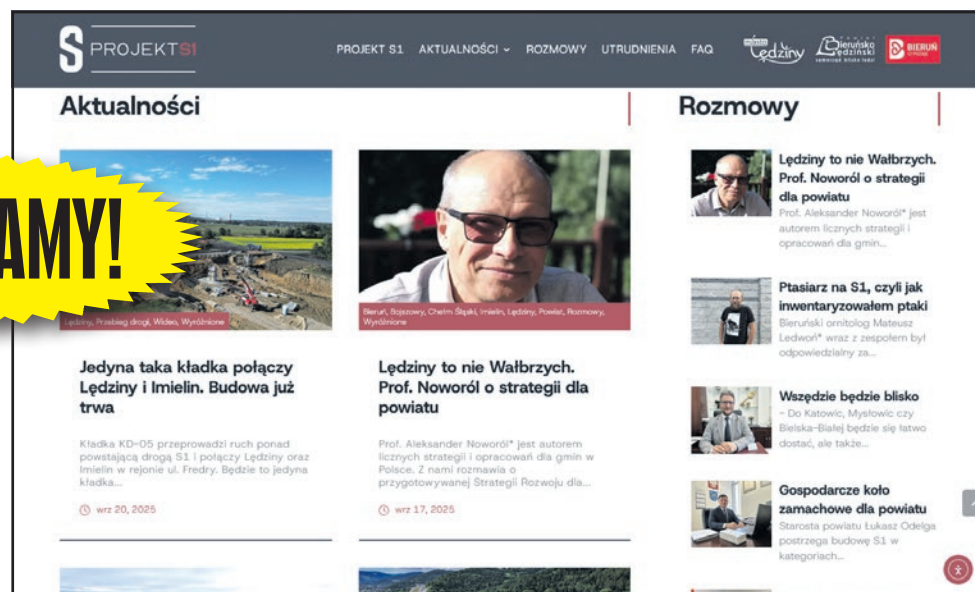
- Jako krakus jak pan postrzega nasz powiat, jakie wywołuje pierwsze skojarzenie?

Przede wszystkim kopalnia Piast, którą budowano, gdy studiowałem. Dziś jestem świadomy problemów związanych z dekarbonizacją. I jeszcze większy

sąsiad Tychy i przemysł samochodowy.

- Pytam, bo rzeczywistość gminną zna pan świetnie. Jeździ pan po Polsce i pisze strategię.

Pierwsza rzecz to zrozumieć, o co tutaj chodzi. Ważna jest atmosfera współpracy z administracją, która w powiecie bieruńsko-lędzkim jest świetna. Ważna jest obecność społeczności, i tutaj mam doświadczenia, tak-

że z Bieruniem. No i ważne są te konteksty zewnętrzne, żyjemy w jakimś momencie historii.

- Jaki to moment historyczny?

- Jeżeli chodzi teraz o całą Polskę, ale w szczególności to dotyczy nas wszystkich, to jest kwestia takich trzech słów: zagrożenie, bezpieczeństwo, odporność. Te frazy nigdy w żad-

nych wcześniejszych strategiach tyle razy nie występowały. Tu oczywiście chodzi o sytuację geopolityczną, ale to pasuje również do problemu dekarbonizacji.

Ruszył system kaucyjny

Od 1 października wszedł w życie system kaucyjny. To mechanizm zachęcający do recyklingu opakowań napojów poprzez pobieranie kaucji przy zakupie i zwrotu jej po oddaniu pustego opakowania w punkcie zbiórki, na przykład w sklepie. System ten ma na celu zwiększenie poziomów zbiórki i recyklingu odpadów, wspierając tym samym gospodarkę obiegu zamkniętego.

Co jest ważne?

Stan opakowania:

Kluczowe jest zwrócenie opakowania w dobrym stanie, bez zgniatania, ponieważ zwrot kaucji uzależniony jest od zwrotu „nienaruszonego opakowania” z zachowaną etykietą, ponieważ to na niej znajdzie się logo systemu oraz informacja o wysokości kaucji.

Obowiązki sklepów:

Sklepy o powierzchni powyżej 200 m² będą musiały przyjmować opakowania, ale mniejsze placówki (<200 m²) nie mają takiego obowiązku pod warunkiem, że nie posiadają w swoim asortymencie napojów w szklanych opakowaniach. Te placówki, które będą sprzedawały napoje w opakowaniach typu PET lub puszkach mogą przystąpić do systemu dobrowolnie.

Rodzaje opakowań:

System obejmuje butelki PET (do 3 l), metalowe puszki (do 1 l) i szklane butelki wielokrotnego użytku (do 1,5 l), lecz tylko te, które do tej pory były zwrotne. Warto pamiętać, że nie wszystkie opakowania szklane wielokrotnego użytku są objęte systemem od początku jego funkcjonowania. Trzeba pamiętać, że niektóre opakowania, jak te po mleku czy małe butelki po napojach lub tzw. „małpki”, są z niego wyłączone.

Kiedy będzie można zwracać opakowania:

Butelki i puszki w systemie kaucyjnym będzie można oddawać zarówno w godzinach otwarcia sklepu, jak i poza nimi, jeśli sklep będzie posiadał automaty do recyklingu (tzw. recyklaty) działające 24/7. Nie będzie również konieczności posiadania paragonu.

Konieczność oznaczania opakowań:

Przedsiębiorcy wprowadzający napoje w opakowaniach objętych systemem muszą umieszczać na nich wyraźne logo i informację o wysokości kaucji. Jeśli posiadamy starsze opakowania, na którym nie będzie tej informacji, nie będziemy mogli ich oddać w ramach tego systemu.

O czym warto pamiętać?

Zwracaj uwagę na logotyp systemu kaucyjnego i wysokość kaucji na opakowaniach.

Sprawdź, czy sklep, do którego zwracasz opakowania, jest objęty systemem i czy przyjmuje wszystkie rodzaje opakowań.

Nie zgniataj ani nie niszczone opakowań i nie zrywaj etykiet i kodów kreskowych aby mieć pewność zwrotu kaucji.

Celem systemu jest ograniczenie odpadów, więc zwrot opakowań to ważny krok w kierunku ochrony środowiska.

Czy opakowania będzie można oddać jedynie w butelkomatach?

W mniejszych sklepach, takich jak np. Żabka, system kaucyjny będzie działał zgodnie z systemem „Zielona Odnowa”.

Klienci będą mogli zwracać plastikowe butelki PET o pojemności do 2 l oraz puszki metalowe o pojemności do 1l, za które pobierana będzie kaucja w wysokości 0,50 zł. By odzyskać kaucję należy znaleźć Żabkę oferującą możliwość oddania butelek manualnie lub z użyciem maszyny. W części sklepów opakowania będzie można oddać w maszynie, a w sklepach niewyposażonych w maszynę - u kasjera. Ze zbiórki wykluczone są opakowania po napojach mlecznych.

REKLAMA

NOWE OSIEDLE MIESZKANIOWE

MYSLOVIA

JUŻ W SPRZEDAŻY!

JAKON
inwest

 **MYSŁOWICE,
UL. BOŃCZYKA**

ZAPRASZAMY DO KONTAKTU

605 51 00 51
MYSLOVIA.PL

MIESZKANIA 40-65 m²

SEGREGUJESZ • ZYSKUJESZ

Zwierzęta w dobie kryzysu klimatycznego

- cisi świadkowie wielkich zmian

Zmiany klimatu kojarzą się głównie z katastrofami naturalnymi, rosnącymi temperaturami i ekstremalną pogodą. W ich cieniu rozgrywa się także cichy dramat milionów zwierząt - tych dzikich i tych, które towarzyszą nam w hodowlach. Kryzys klimatyczny zmienia ich życie szybciej, niż jesteśmy to w stanie zauważyć.

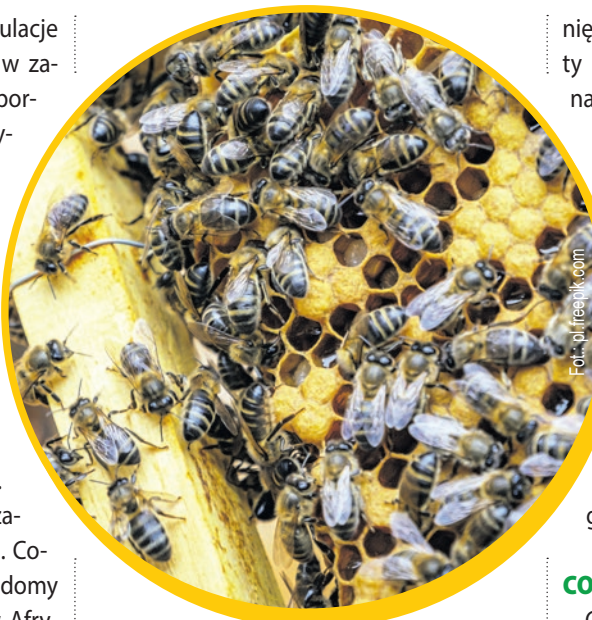
W ciągu ostatnich dekad populacje dzikich zwierząt kurczą się w zaskakującym tempie. Z raportu WWF „Living Planet Report 2024” wynika, że populacje kręgowców - ssaków, ptaków, gadów, płazów i ryb - zmniejszyły się średnio o 69% od 1970 roku. Choć nadal głównymi przyczynami są utrata siedlisk, kłusownictwo i zanieczyszczenia, rosnącą rolę odgrywa właśnie klimat.

Topniejące lodowce odbierają przestrzeń życiową niedźwiedziom polarnym, morsom czy pingwinom. Wysychające tereny podmokłe i rzeki zagrażają płazom oraz ptakom wodnym. Coraz częstsze susze i pożary zabierają domy torbaczkom w Australii i antylopom w Afryce. W Europie zmieniają się zasięgi występowania wielu gatunków - zarówno tych rodzimych, jak i inwazyjnych.

W Polsce również obserwujemy te zmiany. Bociany przylatują coraz wcześniej i wcześniej odlatują. Skowronki skracają czas lęgów, a nietoperze zapadają w sen zimowy w mniej przewidywalny sposób. W 2024 roku naukowcy z PAN zaobserwowali przesunięcie okresów godowych aż u 15 rodzimych gatunków ptaków.

HODOWLA ZWIERZĄT A ZMIANY KLIMATU

Zmiany klimatu dotyczą także zwierząt hodowlanych. Fale upałów prowadzą do stresu cieplnego u krów mlecznych, trzody chlewnej czy kurcząt. Zwierzęta jedzą mniej, rośnie ich podatność na choroby, a ich wydajność spada. W 2023 roku w Polsce odnotowano przypadki masowego padnięcia drobiu w wielkotowarowych fermach - temperatura w halach przekraczała 35°C.

nieć wpływa też na inne elementy ekosystemów. To efekt domina: mniej zapylaczy (np. pszczoł czy trzmieli) oznacza gorsze plony roślin.

Mniej drapieżników - jak sowy czy lisy - to więcej gryzoni i ryzyko przenoszenia chorób. Zanikanie bioróżnorodności osłabia odporność całych ekosystemów na wstrząsy klimatyczne.

ONZ ostrzega, że około miliona gatunków zwierząt i roślin jest zagrożonych wyginięciem, z czego znaczną część w ciągu najbliższych dekad, jeśli nie powstrzymamy obecnego trendu.

CO MOŻEMY ZROBIĆ?

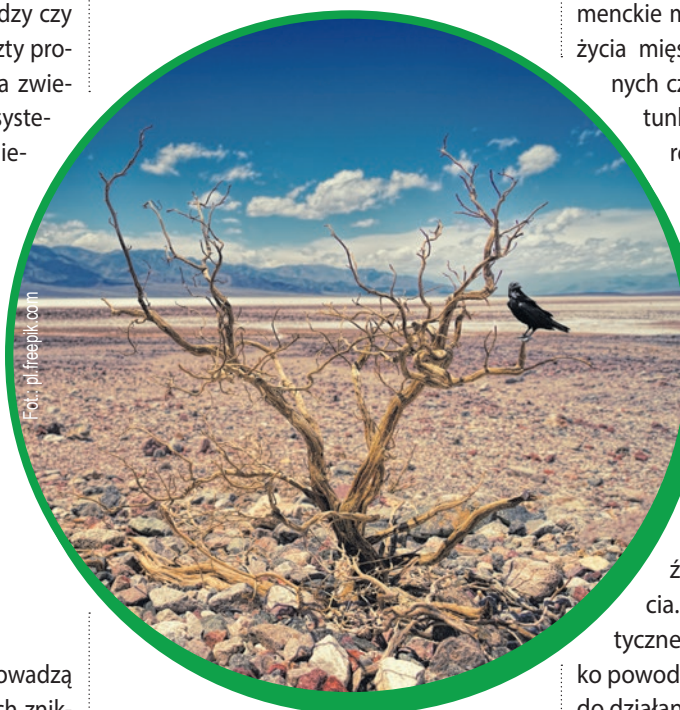
Choć to temat globalny, wiele możemy zrobić lokalnie. Kluczowa jest ochrona sie-

Zmienia się również dostępność paszy i wody. Susze obniżają plony kukurydzy czy traw, co przekłada się na wyższe koszty produkcji i presję na rolników. Hodowla zwierząt, szczególnie w intensywnych systemach, staje się mniej odporna na niestabilność klimatyczną.

Niepokój budzi także wzrost ryzyka chorób odzwierzęcych. Ciepłszy klimat sprzyja rozwojowi wektorów - np. kleszczy i komarów - przenoszących groźne patogeny. Borelioza, kleszczowe zapalenie mózgu, a także egzotyczne choroby jak gorączka Zachodniego Nilu coraz częściej pojawiają się w Polsce i krajach sąsiednich.

UTRATA BIORÓŻNORODNOŚCI - EFEKT DOMINA

Zmiany klimatu i utrata siedlisk prowadzą do wyginięcia wielu gatunków, ale ich znik-

disk - lasów, rzek, łąk i terenów podmokłych. Powinniśmy tworzyć korytarze ekologiczne, które pozwolą zwierzętom przemieszczać się w odpowiedzi na zmiany klimatyczne. Renaturyzacja rzek, zadrzewianie terenów rolnych czy ochrona starych drzew to działania możliwe do realizacji także na poziomie gmin i miast.

W przestrzeniach miejskich warto wspierać dziką przyrodę - sadzić rodzime gatunki roślin, budować hotele dla owadów, nie kosić trawy do zera. Również wybory konsumenckie mają znaczenie: ograniczenie spożycia mięsa, wybór produktów ekologicznych czy rezygnacja z egzotycznych gatunków jako zwierząt domowych to realne działania na rzecz ochrony zwierząt i klimatu.

ZWIERZĘTA TO NIE TŁO - TO OFIARY I WSKAŹNIKI ZMIAN

Zwierzęta nie są tylko tłem dla ludzkiego świata. Są jego integralną częścią - sprzymierzeńcami w utrzymaniu równowagi, zapylaczami, kontrolerami szkodników, źródłem bioróżnorodności i życia. Ich los w dobie kryzysu klimatycznego powinien być dla nas nie tylko powodem do refleksji, ale też impulsem do działania.

Skorzystaj z wyszukiwarki odpadów. Skanuj kod QR

BIAŁYSTOK

ŁÓDŹ

MIĘDZYBÓŻE

CHEŁM

BOLESŁAW

